

Dosarul nr. 2r-162/22

2-19051218-01-2r-04042022

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud.: V. Olărescu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Țurcan, L. Pruteanu , A. Panov,)

DECIZIE

04 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „MSA Finance” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ursu Alexei și Ursu Mariana cu privire la determinarea cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

c o n s t a ț ă :

La 17 aprilie 2019, ÎM „MSA Finance” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ursu Alexei și Ursu Mariana solicitând determinarea cotei-părți a lui Ursu Alexei în bunul imobil situat pe adresa, or. Ialoveni, str. L. Tolstoi, 9, compus din teren cu suprafața de 0,0494 ha, nr. cadastral xxxxx, construcție – casa de locuit individuală cu suprafața de xxxxx m.p. cu nr. cadastral xxxxx, construcție garaj cu suprafața de xxxxx m.p., nr. cadastral xxxxx, și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost admisă acțiunea depusă de ÎM „MSA Finance” SRL. A fost determinată ½ cota-parte ideală a lui Ursu Alexei din bunul imobil situat pe adresa or. Ialoveni, str. L. Tolstoi, 9, compus din teren cu suprafața de 0,0494 ha, nr. cadastral 5501205045, construcție – casa de locuit individuală cu suprafața de 80,3 m.p. cu nr. cadastral xxxxx, construcție garaj cu suprafața de 12,9 m.p., nr. cadastral xxxxx ce aparține cu drept de proprietate comună în devălmășie lui Ursu Alexei și Ursu Mariana. A fost încasat de la Ursu Alexei în beneficiul ÎM „MSA Finance” SRL suma de 140 lei cu titlu de taxa de stat și suma de 210 lei cu titlu de cheltuieli pentru citarea publică.

La 07 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii

primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a fost respinsă cererea depusă de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana privind repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 04 ianuarie 2022, avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie repunerea în termen a cererii de apel.

În motivarea recursului avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana a indicat că este eronată soluția instanței de apel de respingere a cererii sale de repunere în termen a apelului și de restituire a apelului ca fiind depus în afara termenului legal, fără a se ține cont de faptul că prima instanță a examinat cauza în absența apelantei /recurente, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, nu i-a fost expediat dispozitivul hotărârii, cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a luat cunoștință la 29 septembrie 2021, fapt consemnat în cerere anexată la materialele dosarului.

A indicat că instanța de fond a admis citarea publică a pârâtei cu grave încălcări de procedură și anume art. 105 alin. (6) și art. 108 din Codul de procedură civilă.

A menționat că la data de 08 noiembrie 2021, ora 15:40 a recepționat la adresa electronică citație cu înștiințare că la data de 09 noiembrie ora 14:00 va avea loc ședința de judecată cu examinarea cererii de repunere în termen a cererii de apel depuse de Ursu Mariana. Astfel, având insuficient timp pentru a se pregăti de examinarea cererii de repunere în termen a apelului a solicitat instanței de apel amânarea examinării chestiunii repunerii în termen a cererii de apel, însă solicitarea a fost ignorată de către instanță, cererea fiind examinată în lipsa apelantei și reprezentantului acesteia.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 20 decembrie 2021 la adresa electronică a avocatului Bratu Ana indicată în mandatul avocațial seria MA nr. 1614658 din 29 septembrie 2021: aabratuavocat@gmail.com (f.d. 78), recepționată tot în aceiași zi – 20 decembrie 2021.

Astfel, recursul declarat la 04 ianuarie 2022 este în termen.

La 04 aprilie 2022 în adresa intimațiilor Ursu Alexei, ÎM „MSA Finance” SRL a fost expediată copia recursului declarat de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 118).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 08 decembrie 2020 Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admis integral acțiunea depusă de ÎM „MSA Finance” SRL.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 07 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, a depus cerere de apel, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, cu soluționarea prin decizie a chestiunii privind repunerea apelului în termen.

Ca temei de repunere în termen a cererii de apel, avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, a invocat că prima instanță a examinat cauza în absența apelantei/pârâte, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, nu i-a fost expediat dispozitivul hotărârii, cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a luat cunoștință la 29 septembrie 2021, fapt confirmat prin cererea anexată la materialele cauzei.

Ca urmare, prin încheierea din 09 noiembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a respins cererea avocatului Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, privind repunerea apelului în termen și a restituit cererea apelul declarat de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana,

împotriva hotărârii din 08 decembrie 2020 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni a fost pronunțat la 08 decembrie 2020, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, abia la 07 octombrie 2021, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la data de 11 ianuarie 2021 (inclusiv, dat fiind faptul că 07 ianuarie 2021 - 10 ianuarie 2021 au fost zile nelucrătoare).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana, a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 CPC, nu a prezentat probe incontestabile, prin care s-ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

De asemenea, potrivit art. 108 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Prin prisma acestei norme, instanța de recurs remarcă că, la materialele dosarului sunt anexate două înștiințări, care au fost restituite cu mențiunea factorului poștal ”Nereclamat” (f.d.24, 41), în urma cărui fapt, de către instanța de judecată a fost dispusă citarea publică a pârâților (f.d.37).

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține că adresa poștală la care au fost expediate comunicările primei instanțe – or. Ialoveni, str. Tolstoi, 9, a fost indicată expres și în cererea de apel și, confirmată în cererea de recurs.

Colegiul reține că conform pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, prin noțiunea de trimitere nereclamată – se înțelege trimitere poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În circumstanțele enunțate, nu poate fi reținut argumentul invocat de recurenta Ursu Mariana precum că prima instanță a examinat cauza în absența acesteia, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, or, actele de procedură și citațiile trimise la adresa acesteia, nerecepționate de către aceasta la expirarea termenelor de reclamare, se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal.

În acest context, instanța de recurs reține că prima instanță nu se face culpabilă pentru nerecepționarea comunicărilor expediate părților, și că apelanta/recurentă a cunoscut sau trebuia să cunoască despre procesul în cauză, iar ținând cont de prevederile art.56 alin.(3) din Codul de procedură civilă, trebuiau să se folosească cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale, să se intereseze de mersul procesului de judecată și să declare apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 08 decembrie 2020, în termenul stabilit de legislație. Apelanta/recurentă însă, nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen, astfel că, depunerea cererii de apel fără a prezenta dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, demonstrează o neglijență a obligațiilor lor procedurale.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Bratu Ana, în interesele lui Ursu Mariana.

Se menține încheierea din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „MSA Finance” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Ursu Alexei și Ursu Mariana cu privire la determinarea cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic